2015-011110

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME MONUMENT LES FACADES ET TOITURES DES ANCIENS IMMEUBLES AUBERT-BLATON SIS RUE DU PAVILLON, 4 A BRUXELLES.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 7 § 6 et 8;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 avril 1995 entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde comme monument;

Considérant que le propriétaire n'a pas émis d'observation dans le délai prévu par l'article 7 § 5 de l'ordonnance du 4 mars 1993;

Sur la proposition du Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites,

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS MONUMENT VAN DE GEVELS EN BEDAKINGEN VAN DE VOORMALIGE GEBOUWEN AUBERT-BLATON GELEGEN PAVILJOENSTRAAT 4 TE BRUSSEL.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 7 § 6 en 8;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 april 1995 houdende instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst als monument;

Overwegende dat de eigenaar geen opmerking heeft kenbaar gemaakt binnen de termijn opgelegd in artikel 7 § 5 van de ordonnantie van 4 maart 1993;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen,

ARRETE :

Article 1er - Sont inscrits sur la liste de sauvegarde comme monument les façades et toitures des anciens immeubles Aubert-Blaton sis rue du Pavillon, 4 à Bruxelles, connus au cadastre de Bruxelles, parcelles n°s 92 P3, 92 V3, en raison de leur intérêt historique et esthétique, précisé dans l'annexe I au présent arrêté.

Art. 2 - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 22-07-1998

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président de la Région de Bruxelles-Capitale et ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

BESLUIT :

Artikel 1 - Worden ingeschreven op de bewaarlijst als monument de gevels en bedakingen van de voormalige gebouwen Aubert-Blaton, gelegen Paviljoenstraat, 4 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, percelen nr 92 P3, 92 V3, wegens van hun historische en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

Art. 2 - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen behoort, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 22-07-1998

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE.

Copie certifiée conforme / voor eensluidend verklaard afschrift

Nadine SOUGNÉ

RBC - Chancellerie / BHG - Kanselarij

V.9511

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME MONUMENT DES FACADES ET TOITURES DES ANCIENS IMMEUBLES AUBERT-BLATON SIS RUE DU PAVILLON, 4 A BRUXELLES.

Réf. cadastrale : 13ème division, section E, parcelles nos 92 P3, 92 V3.

Description sommaire :

Implanté à l'extrémité sud de l'îlot courbe s'étendant entre la rue Stephenson et le chemin de fer de ceinture, le siège de l'ancienne société Aubert-Blaton se compose de quatre corps de bâtiment importants dont trois s'étirent en échelon refusé le long du côté est de la parcelle et un quatrième, isolé, qui commande une cour vers l'ouest à laquelle on accède par la rue du Pavillon.

Dans ces différentes constructions, la brique apparaît comme le seul matériau utilisé, exception faite pour une plinthe de soubassement en pierre bleue. L'auteur de projet a également tiré parti de la brique pour animer certaines façades de frises dentées sous les corniches - parfois à trois ou à quatre rangs -, de bandeaux marquants les différents niveaux, de seuils et encadrements des baies et aussi, pour les bâtiments parallèles à la rue Stephenson, de l'architrave du portail.

Encadrant l'entrée principale vers la cour, on trouve, à gauche, le bâtiment des anciennes remises occupant deux niveaux, dont la façade latérale présente quatre travées dont trois inscrites sous de larges arcades cintrées et, à droite, un immeuble de bureaux de quatre niveaux à cinq travées. Dans l'axe de la cour s'ouvre un bâtiment ayant abrité des ateliers de moulage. Sa toiture à croupes terminales était autrefois couverte de tuiles, remplacées aujourd'hui par du P.V.C. Au rez-de-chaussée, s'ouvre un large portail en plein cintre surmonté, à l'étage, par cinq baies étroites en plein cintre. La façade latérale, altérée par la suppression des lucarnes cintrées qui couvraient les travées, est rythmée par des pilastres et ajourée à chaque niveau par des baies en plein cintre à châssis métalliques. La construction à deux niveaux qui s'étire perpendiculairement aux ateliers, le long de la limite mitoyenne nord, est également couverte d'une toiture en bâtière enserrée entre deux pignons identiques ornés de frises dentelées, dont l'un s'élève à front de la rue Stephenson.

Dans l'angle formé par cette dernière bâtisse et les ateliers, une annexe plus basse abritait vraisemblablement la salle des machines, car s'y accolait naguère une haute cheminée en briques. Sur sa façade latérale peut encore se lire l'inscription publicitaire "Ste Ame Ciments & Bétons". Complétant l'ensemble des anciens bâtiments, s'élève à l'angle des deux rues un petit immeuble de trois et quatre travées à deux niveaux sous un toit plat, daté de 1927.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique et esthétique :

Fondée en 1865, l'entreprise Aubert-Blaton occupa les bâtiments d'une ancienne brasserie artisanale qui furent convertis pour accueillir des ateliers de production et un bureau d'étude qui occupa jusqu'à 150 personnes. Les bâtiments, qui connurent plusieurs agrandissements successifs (notamment en 1927, à l'angle de la rue du Pavillon et de la rue Stephenson), présentent une grande homogénéité architecturale. L'ordonnance classique des bâtiments qui encadrent la cour d'entrée et, en particulier, du grand atelier, confère à l'ensemble un caractère monumental exceptionnel.

Cette entreprise de construction qui fut une des plus importantes de la région de Bruxelles, s'était spécialisée dans la fabrication d'éléments décoratifs en ciment armé (statues, vasques, balustrades).
Elle a contribué à l'aménagement de nombreux jardins, parcs et espaces publics bruxellois et étrangers. Les activités commerciales importantes de l'entreprise et l'utilisation de matières pondéreuses (sable, ciment, gravier) ont justifié son implantation à proximité du chemin de fer de ceinture.
D'anciennes vues montrent que l'entreprise se servit de la cour et des façades donnant sur le chemin de fer comme vitrine d'exposition pour les statues, vases et autres ornements en ciment armé destinés aux parcs et jardins. L'implantation de l'entreprise est donc représentative de l'exploitation d'un site en fonction d'une voie ferrée.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 22-07-1998.

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

Copie certifiée conforme
NADINE SOUGNÉ
CHANCELLERIE

Charles PICQUE.

V.9511

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS MONUMENT VAN DE GEVELS EN DAKEN VAN DE VOORMALIGE AUBERT-BLATON-GEBOUWEN, GELEGEN PAVILJOENSTRAAT 4 TE BRUSSEL

Kadastrale gegevens : 13de afdeling, sectie E, percelen nrs 92 P3, 92 V3.

Beknopte beschrijving :

De zetel van de voormalige onderneming Aubert-Blaton is ingeplant in de zuidelijke uithoek van het gebogen woonblok dat zich uitstrekt tussen de Stephensonstraat en de verbindingsspoorweg. Het complex bestaat uit vier grote vleugels : drie haaks in elkaar grijpende gebouwen aan de oostelijke zijde van het perceel en een vierde, afzonderlijke vleugel die zich uitstrekt over een westelijk gelegen binnenplaats met toegang in de Paviljoenstraat.

Het geheel werd opgetrokken in baksteen, behalve de plint die in blauwe hardsteen werd uitgevoerd. De baksteen is soms ook decoratief aangewend voor overhoekse, soms drie- of vierdubbele, friezen onder de kroonlijst, voor kordonlijsten tussen de verschillende bouwlagen, voor lekdrempels en omlijstingen van de muuropeningen en ook voor de architraaf van het portaal dat toegang verleent tot het gebouw dat parallel aan de Stephensonstraat loopt.

Links wordt de hoofdingang naar de binnenplaats geflankeerd door de voormalige remises met twee bouwlagen en met een zijgevel van vier traveeën waarvan er drie ingeschreven zijn onder een brede rondboogarcade, rechts door een kantoorgebouw van vier bouwlagen en vijf traveeën. In het verlengde van de hoofdingang staat een gebouw waarin de vroegere gieterijen zijn gehuisvest. Dit atelier is bedekt met een schilddak, vroeger voorzien van pannen, heden van P.V.C. Vooraan is het opengewerkt met een breed rondbogig portaal waarboven zich vijf smalle rondboogopeningen bevinden. De zijgevel, waarvan de oorspronkelijke rondbogige dakvensters heden verdwenen zijn, wordt geritmeerd door pilasters en in elke bouwlaag verlicht door rondbogige muuropeningen met metalen kozijnen. De hierop aansluitende, twee bouwlagen tellende dwarsinplanting ten noorden is eveneens bedekt met een zadeldak dat gevat zit tussen twee identieke dwarspuntgevels met klimmende overhoekse friezen, waaronder één aan de Stephensonstraat.

Het lagere bijgebouw, opgetrokken op de plaats waar dit laatste gebouw en het atelier een hoek vormen, diende waarschijnlijk als machinekamer, aangezien het tot voor kort geflankeerd werd door een hoge schoorsteen in baksteen. Op de zijgevel kan men nog het opschrift « Ste Ame Ciment & Bétons » lezen. Tot slot bevindt er zich op de hoek van de twee straten nog een klein pand uit 1927 met drie en vier traveeën en twee bouwlagen onder een plat dak.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 19 '3 inzake het behoud van het onroerende erfgoed

Historische en esthetische waarde :

De in 1865 gestichte onderneming Aubert- Blaton was oorspronkelijk ondergebracht in een oude ambachtelijke brouwerij die tot dat doel verbouwd werd om er productieateliers en een studiebureau voor maximum 150 personen in te huisvesten. Ondanks de meerdere opeenvolgende uitbreidingen die ze ondergaan hebben (onder andere in 1927, toen de vleugel op de hoek van de Paviljoenstraat en Stephensonstraat werd toegevoegd), vertonen de verschillende gebouwen een grote architecturale homogeniteit. De klassieke gevelopstand van de constructies die rondom de binnenplaats gelegen zijn, en in het bijzonder van het grote atelier, verlenen aan het geheel een uitzonderlijk monumentaal karakter.

De bouwonderneming Aubert- Blaton, één van de belangrijkste in het Brusselse, was gespecialiseerd in de fabricatie van decoratieve elementen in gewapend cement (zoals beelden, siervazen en balustrades). In die zin heeft ze dan ook bijgedragen tot de aanleg van menig tuin, park en openbare ruimte in Brussel en het buitenland. De belangrijke commerciële bedrijvigheid van de onderneming en het gebruik van zwaarwegende grondstoffen (zand, cement, kiezel) verklaren haar inplanting dicht bij de verbindingsspoorweg.
Oude prentbriefkaarten tonen hoe de binnenplaats en de gevels aan de spoorlijn als « uitstalraam » dienden voor de beelden, vazen en andere siervoorwerpen in gewapend cement, bestemd om parken en tuinen mee op te luisteren. In die zin vormt de inplanting van de onderneming dus een goede illustratie van hoe een industriële site gebruik kan maken van de nabijheid van een spoorlijn.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 22-07-1998.

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Werkgelegenheid, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

VOOR EENSLUIDEND
VERKLAARD AFSCHRIFT

NADINE SOUGNÉ
KANSELARIJ

Charles PICQUE.

V.9511